

PÄÄTÖS

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapaus-
kohtaisesta soveltamisesta

Pvm.: 11.6.2013

Dnro: POPELY/16/07.04/2013

HANKE

Maaselänkankaan tuulipuisto, Oulainen

HANKKEESTA VASTAAVA

wpd Finland Oy
Keilaranta 13
02150 Espoo

HANKKEEN KUVAUS

wpd Finland Oy:n ja SWE:n tarkoituksena on rakentaa 8 tuulivoimalaa Oulaisten Maaselänkankaan alueelle. Suunnitellut tuulivoimalat sijaitsevat noin 6 km Oulaisten keskustasta luoteeseen Merijärven kunnanrajan läheisyydessä. Voimaloiden teho olisi noin 3 MW, tornikorkeus 150–160 m ja roottorin halkaisija noin 130 m. Tuulivoimapuiston kokonaisteho olisi noin 24 MW. Sähkö liitettäisiin Oulaisten keskustan luoteispuolella noin 5 kilometrin etäisyydellä kulkevaan 110 kV:n voimajohtoon.

Suunniteltujen tuulivoimalaitosyksiköiden maa-alueet ovat Oulaisten seurakunnan ja yksityisten maanomistajien omistuksessa. Hankevastaava on tehnyt vuokrasopimuksen seurakunnan kanssa ja neuvottelee sopimuksista yksityisten maanomistajien kanssa.

ASIAN KÄSITTELY

Vireille tulo

wpd Finland Oy on pyytänyt sähköpostitse 10.4.2013 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta päätöstä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettelyn) tarpeellisuudesta.

YVA-asetuksen (713/2006) 6 §:n hankeluettelon mukaan tuulivoimalahankkeisiin, joissa laitosten määrä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho on vähintään 30 megawattia, sovelletaan YVA-menettelyä. Hanke alittaa YVA-asetuksen rajan, mutta ELY-keskus voi tehdä päätöksen YVA-menettelyn soveltamisessa yksittäistapauksessa, mikäli hankkeen ominaisuudet, sijainti tai vaikutusten luonne sitä edellyttävät ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (458/1994) 4.2 ja 4.3 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Kuuleminen

Harkintapyynnössään wpd Finland Oy esittää, ettei hankkeesta koidu ennalta arvioiden merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

ELY-keskus on pyytänyt asiasta lausunnot Pohjois-Pohjanmaan liitolta, Oulaisten kaupungilta, Merijärven kunnalta, Museovirastolta ja Pohjois-Pohjanmaan museolta. Saaduissa lausunnoissa tuodaan esiin seuraavaa.

Museovirasto

Hankealue on rakentamatonta osin avokallioista metsä- ja suoaluetta noin 60 m ja 70 m korkeudessa merenpinnasta. Hakijan tarveharkintapyynnössä olevan hankekuvauksen mukaisesti alueelta ei toistaiseksi ole tiedossa olevia muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja arkeologisia kohteita (lähde: muinaisjäännösrekisteri ja Oulaisten arkeologinen perusinventointi 1995). Lähin kiinteä muinaisjäännöskohde (Hiidenlinko, röykkiökohde, tunnus muinaisjäännösrekisterissä 563010066) on lännen puolella lähellä hankealueen rajaa, kuitenkin noin 750 m lähimmästä suunnitellusta voimalapaikasta. Etelän suunnalla on tiedossa useita kivikautisia asuinpaikkoja sekä niiden lisäksi esineiden löytöpaikkoja. Tiedot perustuvat yksittäisiin arkeologisiin tarkastuksiin sekä koko kaupungin alueen kattaneeseen perusinventointiin. Viimeksi mainitussa selvitettiin lähinnä aiemmin tiedossa olevien arkeologisten esineiden löytöpaikkoja ja tarkastettiin niitä maastossa. Ennestään tuntemattomien kohteiden paikantaminen jäi vähäiseksi. Tuulipuiston hankealueen ei tiedetä kuuluneen niihin.

Hankekuvauksessa ei arvioida mahdollisuutta, että rakentamisella olisi vaikutuksia ennestään tuntemattomiin arkeologisiin kohteisiin, eikä oteta esille selvitystarvetta niiden osalta.

Museovirasto arvioi alueen erittäin potentiaaliseksi muinaisjäännösten löytymisen kannalta. Erityisesti kivikautisten asuinpaikkojen esiintymisen kannalta alueen korkeus on sopiva. Toisaalta alueella voi olla myöhempään historialliseen aikaan ajoituvia, lähinnä elinkeinohistoriallisia jäännöksiä. Sähkönsiirron alueella, mutta myös kallioalueiden reunoilla ja soiden äärellä muinaisessa saaristossa on hiekkaperäisiä ja hienompia maalajeja sisältäviä alueita, jotka ovat olleet muinaiseen asutukseen sopivia.

YVA-menettelyn soveltamisesta riippumatta hankkeen suunnittelu ja toteutus edellyttävät riittävästi resursoitua arkeologista/muinaisjäännösinventointia vaikutusten arvioimiseksi. Inventointia edellytetään koko muuttuvan maankäytön alueella. Myös suunnittelussa tapahtuviin mahdollisiin muutoksiin on syytä varautua selvitysvaiheessa ja hankeaikaiset muutokset on syytä kirjata, jotta ne ovat hahmotettavissa ja vaikutukset arvioitavissa. Arkeologisen inventoinnin toteuttamisessa on varauduttava myös maaperän koekuopitukseen ja kairaukseen, koska alueen muinaisjäännökset voivat suurelta osaltaan olla maan pinnalta havaitsemattomia.

Inventoidun alueen tulee käydä selkeästi ilmi kartoilta ja raportissa on myös syytä näkyä maastotyöhön käytetty aika, jotta viranomaisen on mahdollista arvioida selvitysten riittävyttä. Laadukkaan selvityksen toteuttamiseksi on tarpeen noudattaa Museoviraston verkkosivuilla olevia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita:

http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen_perinto/laatuohjeet

Luettelo arkeologisia selvityksiä tekevistä toimijoista on niin ikään Museoviraston verkkosivuilla:

http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen_kulttuuriperinto/arkeologisten_kenttatoiden_tilaaminen

Rakennetun ympäristön ja kulttuurimaiseman suojelun osalta kaavan osallinen viranomainen ja lausunnonantaja on Pohjois-Pohjanmaan museo.

Pohjois-Pohjanmaan museo

Oulaisten Maaselänkankaan tuulipuiston alustavassa selvityksessä on puutteita rakennetun kulttuuriympäristön selvitysten osalta. Valtakunnallisesti merkittävät alueet ja kohteet on selvitetty asianmukaisesti Museoviraston julkaiseman *Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt* RKY 2009 mukaisesti. Tuulivoimapuiston vaikutusalueella sijaitsevien maakunnallisesti merkittävien kulttuurihistoriallisten kohteiden osalta on lähtömateriaalina käytettävä Pohjois-Pohjanmaan maakunta-kaavan lisäksi Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliiton vuonna 1993 julkaisemaa inventointia: *Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, osa 3*. Alustavassa selvityksessä on löydetty ainoastaan viisi maakunnallisesti merkittävää aluetta tai kohdetta. Inventointien mukaan kohteita on Oulaisten tuulivoimapuistohankkeen vaikutusalueella huomattavasti enemmän, lähes 30 kappaletta. Oulaisten Maaselänkankaan alueen tuulivoimapuistohankkeen vaikutukset näihin kulttuurihistoriallisesti merkittäviin kohteisiin on tutkittava alueen tuulivoimayleiskaavoituksen yhteydessä, mikäli hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenetelyä.

Oulaisten kaupunki

Oulaisten kaupunki ei näe tarpeellisena YVA-menettelyä perustuen Wpd Finland Oy:n selvityksiin. Kaupungin mielestä Maaselänkankaan tuulivoimapuistohankkeelle riittää normaali tuulivoimapuistoyleiskaava, jonka laatiminen on aloitettu.

Merijärven kunta

Merijärven kunta ei katso YVA-menettelyä tarpeelliseksi Oulaisten Maaselänkankaan alueelle suunnitellussa tuulivoimahankkeessa.

Maankäytön suunnittelu

Alueella on voimassa vuonna 2005 vahvistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Hankealue sijoittuu maakuntakaavassa osoitetun maaseudun kehittämisen kohdealueeksi (mk-5) osoitetun Pyhäjokilaakson pohjoispuolelle. Alueelle ei kohdistu muita maakuntakaavamerkintöjä.

Vireillä olevan Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa aluetta ei ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi. Luonnoksessa tuulivoimantuotantoon osoitetut alueet perustuvat Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvitykseen. Ensimmäisen vaihemaakuntakaavan tavoitteena on teknis-taloudellisesti ja ympäristökriteerien perusteella osoittaa parhaiten tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet. Vaihekaavan luonnoksessa on osoitettu pääsähkötalon yhteystarve pohjois-eteläsuuntaisena hankealueen itäpuolelle.

Harkintapyynnön selostuksessa on sivulla 11 selostettu lähimmät valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet sekä rakennetut kulttuuriympäristöt. Lähimpänä, noin kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Irvanperän viljelysaukea. Pohjois-Pohjanmaan museo huomauttaa lausunnossaan, että maakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistoriaikohteita on hankkeen vaikutuspiirissä harkintapyynnössä mainittua enemmän.

Alueella ei ole voimassa yleis- eikä asemakaavaa. Hankealueen itäpuolella on voimassa 20.3.2002 hyväksytty Oulaisten keskustan osayleiskaava.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Lähimmät tiedossa olevat hankkeet sijoittuvat yli 8 kilometrin etäisyydelle Oulaisten Maaselänkankaan hankkeesta. YVA-harkintapyynnön mukaan nyt puheena olevalla hankkeella ei ole yhteyttä muihin hankkeisiin.

Vaikutusten arviointi YVA-tarveharkintaa varten

YVA-tarveharkinnan liitteenä on esitetty olemassa olevia tietoja luonnonympäristöstä, maisemasta ja kulttuuriperinnöstä sekä melu- ja vilkkumismallinnus. Tuulipuistoalueen todetaan olevan pääasiassa metsätalousmaata ja ojitettua suoaluetta. Lisäksi alueella on pieniä kalliioalueita. Lähin asutus on noin kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista.

Asiakirjoihin sisältyy alustava selvitys hankealueen ympäristöstä ja hankkeen vaikutuksista. Maastotöitä tai tarkempia selvityksiä ja vaikutusten arviota ei ole vielä tehty. Tuulivoimaloiden todennäköisiä perustamistapoja ja uuden tiestön sekä maakaapeleiden tarve on tuotu esiin.

Ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmän mukaan tuulipuistoalueella ei ole tiedossa uhanalaisten lajien esiintymispaikkoja. Lähin Natura 2000 -verkostoon liitetty kohde on Telkkisaarten Natura-alue (FI1104200) n. 8,5 km etäisyydellä ja lähin YSA-alue, Väiskinmaan luonnonsuojelualue, n. 1,4 km etäisyydellä. Lähin pohjavesialue, Vaekangas, sijaitsee yli 4 km:n etäisyydellä, eikä suunniteltujen myllyjen lähialueella (< 1 km) ole kiinteistöjä, joilla todennäköisesti olisi omia kaivoja. Museovirasto arvioi alueen erittäin potentiaaliseksi muinaisjäännösten löytymisen kannalta.

RATKAISU

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus päättää, että Oulaisten Maaselänkankaan tuulipuistohankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Arviointimenettelyä tulee 1.6.2011 voimaan tulleen YVA-asetuksen (713/2006) muutoksen perusteella soveltaa tuulivoimalahankkeeseen, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 30 megawattia. ELY-keskus voi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (469/1994) 4 §:n 2 momentin perusteella tehdä sen lisäksi päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, jos hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioiden, merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankkeella ei ole ennalta arvioiden sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia asutukseen, ihmisen terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, suojelu- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin, kaukomaisemaan tai luonnon monimuotoisuuteen, jotka olisi selvitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisessa menettelyssä. Hankkeella on vaikutusta mm. maisemaan, kulttuuriympäristöön, linustoon, luonnonympäristöön, asutukseen ja virkistyskäyttöön. Nämä vaikutukset eivät kuitenkaan ennalta arvioiden ole niin merkittäviä, että niiden selvittäminen edellyttäisi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Lähialueilla tiedossa olevat tuulivoimahankkeet ovat niin etäällä, ettei niillä ole ennalta arvioiden merkittäviä yhteisvaikutuksia puheena olevan hankkeen kanssa. Yhteisvaikutuksia erityisesti maisemaan saattaa kuitenkin paikoin muodostua.

Yleiskaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota selvitysten riittävään tasoon. Erityisesti mm. maisema- ja kulttuuriympäristövaikutukset, muinaisjäännökset sekä vaikutukset asutukseen tulee selvittää tarkoin. Myös sähkönsiirto ja sen vaikutukset ovat

olennainen osa hanketta ja selvitettäviä vaikutuksia. Kaavaa laadittaessa on otettava huomioon maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:n mukaisten yleiskaavan sisältövaatimusten lisäksi tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset (MRL 77b §). Hankkeen ympäristövaikutukset voidaan arvioida kaavoituksen yhteydessä MRL:n mukaisesti. Meluvaikutuksia arvioidessa on noudatettava ympäristöhallinnon tuulivoimarakentamista koskevia ohjeita (YM, 4/2012). Vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon Oulaisten keskustan osayleiskaavassa osoitettu tuleva maankäyttö.

Mikäli hanke muuttuu nyt esitetystä tai sitä myöhemmin laajennetaan, tulee YVA-menettelyn tarve arvioida uudestaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994) ja laki sen muuttamisesta (458/2006).

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) ja asetus sen muuttamisesta (359/2011).

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 19 §:n 3 momentti).

KUULUTTAMINEN

Päätös on nähtävillä Oulaisten kaupungin ja Merijärven kunnan virallisilla ilmoitustauluilla.

Johtaja
Rakennusneuvos

Heikki Aronpää

Ympäristöasiantuntija

Riikka Arffman

PÄÄTÖS wpd Finland Oy, Keilaranta 13, 021500 Espoo, saantitodistuksiin

MAKSU maksutta

LIITE Valitusosoitus

TIEDOKSI Oulaisten kaupunki
Merijärven kunta
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Museovirasto
Pohjois-Pohjanmaan museo
Suomen ympäristökeskus

VALITUSOSOITUS

Liite ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 6 § :n mukaiseen päätökseen

Valitusviranomainen

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta Oulun hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Oulun hallinto-oikeuden kirjaimoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta,
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan sekä
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta,
- asiamiehen valtakirja sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Oulun hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15. Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003)

Oulun hallinto-oikeuden yhteystiedot

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu
puhelin: 029 56 42800 ja 050-406 1147
telekopio: 029 56 42841
sähköpostiosoite: oulu.hao@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään Oulun hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.